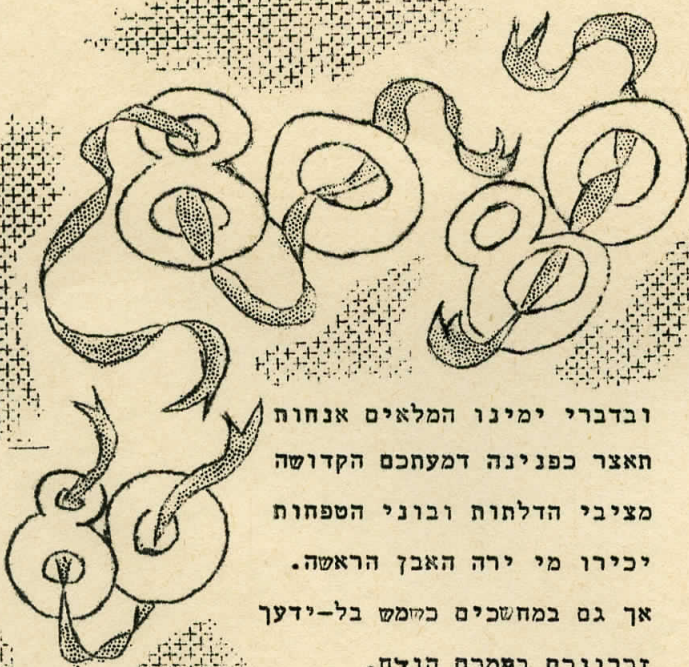
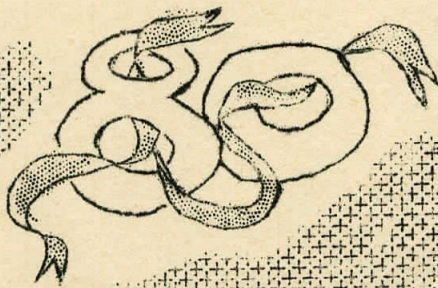

דברי הכפר

ובדברי ימינו המלאים אנחות
תאצר כפנינה דמעתכם הקדושה
מציבי הדלתות ובוני הספחות
יכירו מי ירה האבן הראשה.
אך גם במחשכים כחמש בל-ידעך
זכרונכם בעמכם הנדח.

ח.נ. ביאליק - מקראי ציון (בית ל)
לזכר הקונגרס בבזיליאה

מס' 527
י"ט באלול תשל"ז
2 בספטמבר 1977
כפר הנשיא

80 שנה לקונגרס הציוני הראשון בבאזל
29.8.1897

מורה נשנודע

2

?? ? ? ? ? ?

* בכל פינה פנויה של לוח המודעות, על-יד לוח המודעות או בכל מקום אחר אנו מחבשים על גיוס: גיוס לילי למשלוח עופות, גיוס עם שחר לקסוף החפוחים ומי שאינו משובץ לא לזה ולא לזה, לפחות ירד למטע לעת ערב ויקסף. ובכן, הפרי בשל, העופות מפוטמים - וזהו זה. הכל מתנהל ברוח טובה ורק מפליא איך מוסי שומע שאנחנו זורקים את התפוחים לדליים!

* אך לא על הלחם בלבד יחיה האדם. בליל שבת, במסגרת "ערב בטהובן" ראינו, או יותר נכון שמענו, שהמקהלה שלנו חדשה את נעוריה. מקהלה רב גילית ששרו בה אבות ובנים (אפילו 3 דורות של משפחת פרנק) את החלק הקולי של הסימפוניה התשיעית. נרמז לנו שבכוונתם ובנצוחה של אלידה להמשיך בחזרות ובהופעות גם בעתיד. יישר כוחם.

* פסטיבל גרעין עמיעד ב' נגמר - כל הקבוצות חזרו לבתיהם לאחר שבילו כאן, כפי שנמסר לנו, בכי טוב. הם סיימו את שהותם בגליל בהשתתפות ברפסודיה על פני הכנרת, שבה לקחו חלק גם כמה מילדינו. מכתב מקבוצת נצרת עלית - בתוך העלון.

* שנת הלימודים החדשה החלה הטובע. בכפר בלום התכנסו כל הכתות מ-ז' ועד י'. כתות י"א ו-י"ב יתחילו ללמוד רק ב-15 לחודש. בבית יש לנו מערך חדש לגמרי. כתת היובל תלמד עם מוטי מורה שכיר מכרמיאל. כתת ארבל, שהם היום כתת ג' וב' ילמדו עם נורית אורן ובעזרה חלקית של נעה. כתת א' - כתת שבלת, מתחילה ללמד הפעם במועד הנכון בכתת כנרת לשעבר. מורחם צביה והמטפלת - עפרה. מנהלת בית הספר היא שרה דבולט.

* חדר האוכל קושט גם בצד הצפוני עכשיו, עם פס של עבודת רקוע נחושת - גם הוא מעשה ידיה של שרי.

* ולסיום - לשיחה על "דברי הכפר" לצערינו הופיעו מעטים. איננו יודעת אם מתוך חוסר עניין או חוסר זמן, או מתוך אדישות. בכל אופן היה מעניין לשמוע אפילו מעל דפי העלון את המחשבות ותרעיונות של החברים. כמו כן אנו מבקשים מתנדבים לסור "מה נשמע", כפי שהוצע במזכירות. הצעה נוספת שהועלתה: כתבים קבועים לנושאים ספציפיים, כמו לדוגמא: "כתב ספורט", "כתב חקלאי", "כתבינו הכלכלי" ואחרים "למדור מיוחד לכלכלת בית". גם בענין זה אנו פונים אליכם בהצעות.

* והנה ידיעה קצרה כפי שמצאנו אותה בעלון מחניים: "אחמול נסעו מספר חברה מופיעי "סולם יעקב" ומאזהדיו לעיר הנוער, להופעה במסגרת פעילות החנועה הקבוצית שם. הופיע לארי מכפר-הנשיא בלוחית הסברים על "סולם יעקב", הופעתו הייתה, כפי שאומרים החברה, הכי קצרה והכי טובה. בין המופיעים באותו ערב - להקה מקבוצת גזית ולהקה של חנועה הצופים.

סיימנו, שבת שלום לכפר הנשיא,

יעל נ.

הציונות היא השיבה אל היהדות עוד לפני החזרה אל ארץ היהודים.

הרצל - בדברי הפתיחה של הקונגרס

קדמות

* לדינה ודוד סטיל - בלוי נעים בחו"ל.

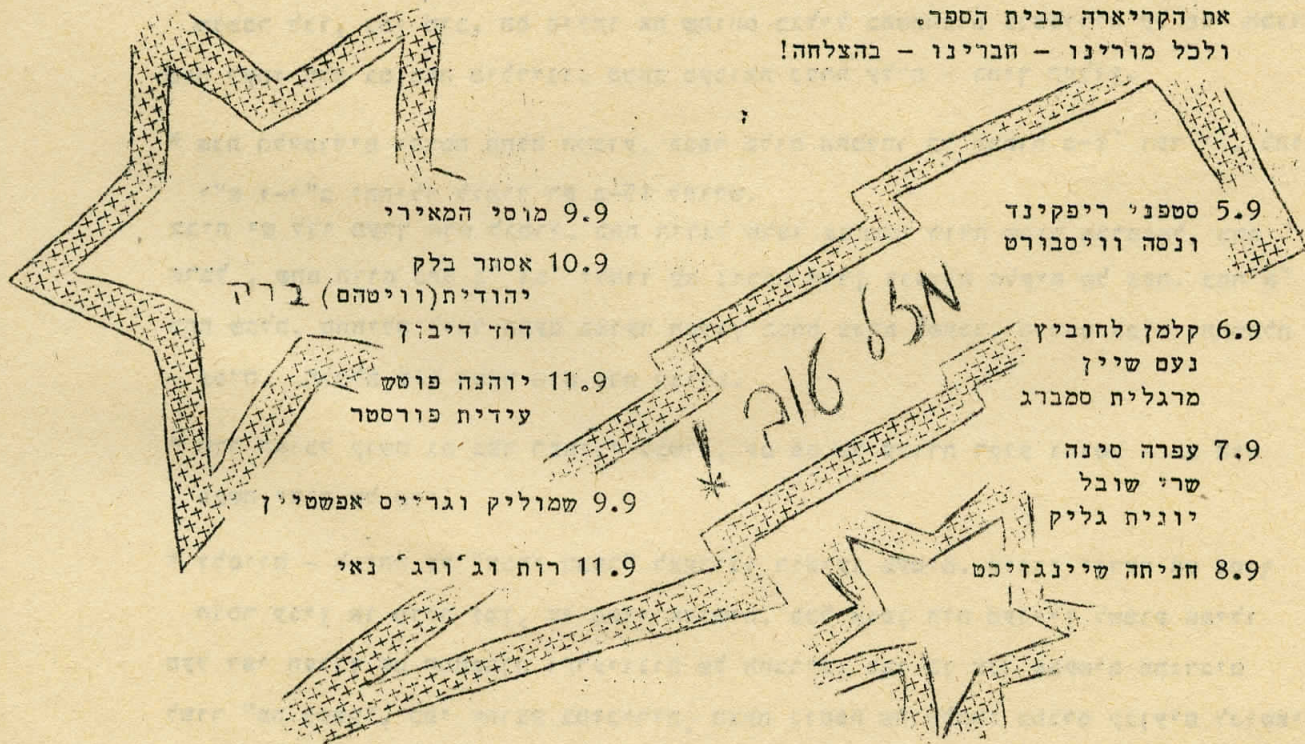
* לסלמה, שהשבוע עוזבת אותנו לשנת חופש בחל-אביב - הצלחה וכל טוב - ולהתראות!

* לכל ילדינו שהשבוע מתחילים את שנת הלימודים החדשה - הצלחה והתעמקות בנושאים הלימודיים.

* במיוחד מברכים אנו את ילדי כתת כנרת שזו שנת הלימודים הראשונה שלהם בבית החנוך עמק החולה.

וברכות מיוחדות גם לילדי כתת א', כתת שבלת, שזה עתה עזבו את גני הילדים ומתחילים את הקריאה בבית הספר.

ולכל מורינו - חברינו - בהצלחה!

אם אסכם את הקונגרס באימרה אחת, שמחוך זהירות לא אגיד

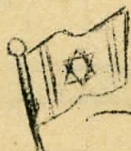
אותה בפומבי, הרי היא זאת: בבאזל יסדתי את מדינת היהודים.

אילו אמרתי זאת היום בפומבי, כי אז היתה התשובה צחוק מכל

העברים. אולי בעוד חמש שנים, לכל היותר בעוד חמשים שנה,

יכירו בה הכל.

מיומנו של הרצל 3.9.1897

לפניי * חמשי * שנים * בביאזל *
(במלח 80 שנה לכנוס הקונגרס הציוני הראשון).

עוד בטרם התחלנו לתכנן את דרכנו חזרה משליחותנו בדרום אפריקה, ידעתי שמקום אחד חייב להכלל בתכניתנו - הלא הוא הקזינו של באזל בו התקיים הקונגרס הציוני הראשון. אינני יודעת מה קיוויתי לראות שם, אולי חפשתי את רוחו של הרצל עטור הזקן שהקסים אותי עוד מילדות. אולי רציתי פשוט להיות ליד ערש המדינה שלנו, ואולי קיוויתי לשמוע איזשהו הד מן הסערות הגדולות שהתחוללו באולם זה (הוי אוגנדה אוגנדה...)

ובכן, באזל נקבעה במסלולנו ולבאזל הגענו ביום ששי בערב. בשבת בבוקר יצאנו לעבר הקזינו. תוך זמן קצר גילינו שכל הרחובות בעיר הם חד סיטריים (בכוון ההפוך ליעדנו). התייעצנו עם תושב מקומי שהיה אדיב להפליא, ודבר אנגלית טובה, והוא - לאחר עיון מעמיק במפה הגיע למסקנה שזה יהיה בלתי אפשרי להגיע לשם, אלא אם כן נסע במסלול שהוא הסביר לנו. ובכן: קודם כל צריך לעבור על גשר אחד שעל פני הריין, ואחר כך להסתובב בהרבה מאד רחובות (חד סיטריים, כמובן!), אחר כך לעבור על גשר שני, להמשיך בעוד כמה וכמה רחובות, ולבסוף, כך הבטיח האיש כחסימני פקפוק על פניו, נגיע. ההתלטה לבקר בקזינו היתה כה נחושה עד שהחלטנו לצאת למשימה בלתי אפשרית זאת.

עברנו את הגשר, כשאני רואה בעיני רוחי את תמונתו המפורסמת של הרצל העומד נשען על הגשר הזה, צופה במימי הריין וחוזר בדמיונו במימי הירקון. זאת היתה התחלה ציונית טובה. בעבר השני של הנהר התחלנו להסתכן (רחובות חד סיטריים!!!), ולאחר חצי שעה של נסיעה מסביב לאותה הככר, נחלצנו מן המבוך ע"י נסיעה ברחוב חד סטרי בכוון ההפוך. סוף סוף - הגשר השני, אנחנו כבר קרובים למקום. בקיצור: בשעות אחה"צ המאוחרות הגענו אל הקזינו. נגשנו למקום מתוך חרדת קודש, רק כדי למצוא שהמקום סגור בסופי שבוע. רק מסעדת הפאר היתה פתוחה שם. עשינו מהר חשבון שלא נוכל להרשות לעצמנו לשתות שם כוס מיץ ופתחנו בנסיגה מהמקום. אה, הרצל, הרצל - מדוע לא כתבת ביומנך: "באדמון וינדזור שבאנגליה יסדתי את מדינת היהודים" ? הרבה יותר פשוט להגיע לשם.

חמר וולפין

אפילו א.ד. גורדון לא

מתקבל הרושם שאילו היה קם לתחייה אברהם דוד גורדון, איש העליה השנייה והוגה הדעות שתומכתו למחשבת ישראל ניכרת עד עצם היום הזה, הוא לא היה מתקבל כחבר בקבוץ זה ולא בקבוץ אחר. בן 47 היה בעלותו ארצה, בלי מקצוע שיועיל בחקלאות או בתעשייה - כי הרי "מלמד" היה בארץ מולדתו - ומעל הכל לא היה בעל גוף חזק. חבריו בדגניה לא הבינו אותו ולא התרשמו במיוחד מדעותיו, אבל העריכו את רצונו לעבד עבודה גופנית ולתרום את מה שהיה מסוגל לתרום לשקומו של עם. קל לתאר מה היה קורה באספה שבה דנים בבקשתו לחברות:

- ועדת הקליטה אחרי הרבה הסוסים מציעה לקבל את א"ד לחברות.
- מה חוות הדעות של הענפים בהם עבד?
- אינני רוצה לומר יותר מדי (מקמץ שפתיו וכבר אומר יותר מדי) אבל אצלי (מושך בכתפיים)... מוטב שלא אגיד... (איך לקטל מבלי להתאמץ)
- בחדר האכל היה קצת חלמן, לא נורא. מה? לא אני לא בעד שבוצו שם באופן קבוע.
- אפשר לדעת מה הוא תורם לחברה? לי נראה שגילו לא מתאים לשום שכבה כאן; אין לו משפחה חוץ מביתו והיא קצת (מוזרה? למה שלא תגידי חברה?). הוא לא רוקד, הוא חצי דתי כזה - עדיין מניח תפילין ואוכל כשר - וכותב דברים שמעל ומעבר לראש של הבריות. מי צריך אותו?
- מי שהוא עשה חשבון כמעט שנות עבודה עוד יהיה מסוגל לעבד (הוא חי 19 שנה בארץ ונפטר בצפת אחרי מחלה קשה) וכמה כסף טפול רפואי יכול לעלות לנו?
- אני רוצה לדבר בעד קבלתו (האיש הוא אחד הותיקים שעוד זוכר ימי הבראשית של הקבוץ). כאשר יהודי קם ואומר "רוצה אני" מצווה לעזור לו. תפקידנו איננו רק להיות ישוב שניחן ביעילות בעבודה אלא קהילה שיש לה משימות חלוציות (לחישות וצחוק). כן, משימות חלוציות - כי בשביל זה נוצרנו ואם לא נרצה לבצע משימות כאלו - קליטת עליה, מציאת מקום ליהודי שהלך אחרי לבו לארץ אבותיו - נפסיק להתקיים....
- אבל אנחנו קולטים את כל המסכנים של העולם.
- לא כלם מסכנים ולא רק אנחנו קולטים. ליהודי זה רעיונות, מחשבות, שאיפות, אידיאלים ואולי אם נתאמץ נבין אותו...

האסיפה החליטה לא לקבל את א.ד. גורדון לחברות.

מה הניע אותי לכתוב תסריט כזה? לפני ימים אחדים נסעתי לדגניה ב' שם נפגשתי עם בן-דודי, אשתו ושלושת ילדיו. הוא בן 41, היא כ-37-36 והילדים בני 15, 13 ו-10. הם מבליים בחוכנית ארוח בקבוץ בה הם עובדים, מסיירים קצת ומסתכלים. קרה הנס וההורים חושבים ברצינות לעלות ארצה "למען הילדים", כי בקהילה שלנו כל שתי חתונות מבין כל חמש הן נשואי תערובת. הוא רואה חשבונות שלא אהב את המקצוע שלמד ופנה לעסק בתעשיית הפלסטיק. חיי הקבוץ נראים להם. אולי יימלכו בדעתם בשובם הבייתה. אבל אם יעמדו על החלטתם מי יעז לנסות לקלט אותם? לי נראה שמדינת ישראל, עם כל הסכנות שארובות לה, היא בחינת סירת הצלה לעם היהודי. חלק די גדול מן הגולה טובע בים של התבוללות. שומה עלינו לחשב הרבה לפני שנסרב לקלט יהודי אפילו אם נצטרך לעמל קשות לחנך אותו לחיי קבוץ. מחשבה מסכמת: אמר מי שאמר "אם חלק גדול מן הותיקים היו מופיעים כעולים בכח וכמועמדים לחברות, מעטים היו מתקבלים". ציניות בוודאי.

(המשך בעמ' הבא...)

בטהובן ואני

היחידה במשפחה שראתה בי עלוי כנגינת פסנתר היתה אמי. היא לא ידעה הרבה בנוגע למוסיקה בכלל, ומוסיקה קלאסית בפרט, אבל ידעה כן ידעה שהתוצאה של חבלי לידה קשים איננו כמו כל הילדים. כשהדודים והדודות ואתם ידידים היו מתאספים אצלנו לזלזל, לרכל ולשחק קלפים בליל שבת, היתה אמי ממחינה להפוגה בדברים והיתה מכריזה בצורה שלא אפשרה שום התנגדות "אתם בטח רוצים לשמע את אריק מנגן!" ואני המביט על הפנים המביעות לאוש, רגש אסון ועינויים, הייתי מנסה לבצע התגנבות יחידים מתחת לספה - ללא הועיל.

מדי שבוע בשבוע הרגתי את בטהובן (פורי ליזה - ליזה השעירה - בפי אמי) מוצארט ובאך. היחיד שנהנה מזה היה דוד חרש אחד שתמיד הקשיב בספוק גלוי ותמיד אמר "הילד הזה מנגן שירים אידישיים כמו החזן שלנו ביום הכפורים". אולי הוא צדק הדוד החרש הזה: בין שגיאה לשגיאה הכנסתי המון רגש ואצל עם כמו שלנו זה מאד חשוב. דבר אחד משותף יש לי עם כל המנגנים הגדולים - אמא שאפתנית וגאה.

אריק.

* * * * *

ביום שבו תהיה המחרשה בידו המחזקת של האיכר היהודי

תיפתר שאלת היהודים.

המזפוט בו סיים הרצל את נאום הנעילה של הקונגרס

* * * * *

תודת תודת תודת
לחברי כפר-הנשיא שלום,
חן חן בעד המתנה שקיבלנו מהמשק להולדת בתנו קלייר.

הרעיון לשמור על הקשר עם הנכדים הוא רעיון מאד נחמד ובנוסף לכך תהיה גם החליפה מאד שימושית בחורף הקרוב.

שנינו נהנים לראות כיצד קלייר מתפתחת וגדלה מהר כל-כך; זה ממש גורם סיפוק רב - שאמנם יש להניח שכל אמא חושבת ככה על הילד שלה!!!

שוב תודה ובברכה

שמוליק, גרייס וקלייר

רוצים אנו להודות לכולכם על שנחתם לנו להרגיש רצויים.

אנו רוצים להודות על החיבה והאהבה בהם נתקלנו בכל צעד, על היחס הטוב בעבודה בקבוץ וכמובן - במשפחה.

תודה לכל הורינו המאמצים שהיו לנו כהורים אמתיים ואנו להם - כבנים.

תודה לכל מי שגלה סובלנות לכל השאלות שלנו ודאג לכל צרכינו.

תודה לחברת הילדים שהרגשנו כחלק ממנה.

ובכלל תודה לכל חברי המשק שנתנו לנו את ההרגשה שכדאי לנו להשאר כאן שבועיים נוספים ואפילו יותר.

תודה

חברי גרעין עמיעד ב' נצרת עלית 28.8.77

(המשך תודה תודה תודה ...)

7

מרכז "יד לבנים"

ארגון להנצחת הגבורים

ודאגה למשפחותיהם

16.8.77

לכבוד מזכירות כפר הנשיא

ברצוננו להודות לכם על האירוח הנאה והמהנה שהענקתם לאלמנות וילדיהן השנה במשקם.

אין ספק שאירוח זה תרם הרבה להרמת המורל של המשפחה. אנו מקוים שגם בקיץ הבא נמשיך מבצע זה, במקרה זה חובה עלינו לדאוג לשיפורים. אנא העבירו תודתנו למשפחות המארחות ולכל מי שלקח חלק באירגון המבצע. נכיר לכם תודה, אם תועילו להעיר לנו הערותיכם ולהציע לנו הצעותיכם למען נלמד את הלקחים המחייבים.

בתודה ובברכת שנה טובה
מדור האלמנות

ב י ת פ ת ו ח

חוג קרמיקה החל בחלומה של אשה

מי שאי פעם ניסה לארגן חוג קבוע ודאי יבין, לכמה רצון ואנרגיה זקוק אדם לבנית פינה שכזאת.

ריני, חורפים וקיצים ממתינה לנו תמיד בשעה היעודה, ללמד, את הא' ואחר הב' ולבסוף את הג' בעזרתה ניתנת לחבר אפשרות נוספת לביטוי עצמי ואין צורך להיות גאון, וטוב, ומצטיין - פשוט צריכים לרצות ולהרגיש, לתת עצמן בידי החומר.

לחברים שהגיעו ליכולת ביטוי מספקת העמידה ריני את חדר הקרמיקה - כבית פתוח

בכל שעה, דקה ורגע, היום מחר ואתמול, בשעה שהלב מתחיל לפעום ובבטן חש אתה את חדות היצירה, ממש, ממש "כשאנחנו צירים אוזניים" בך מצפה לך חדר מסודר מאורגן. אין צורך באישורים ובמתחים של שמיעת הלא

זוהי השעה שלך, עם השקט הזה, התרגשה של הלבד בתוך יצירתך שלך - ללא שאלות ותחקירים מן הצד. אז עולה היצירה מתוך השלווה, או מתוך האי שקט ואתה עד לחוויה שכולך בה וכולה בך

בתוך תוכו של קיבוץ שהמעורבות זה בזו גדולה (והחיובי בצידה) מה טוב שקיימת פינה שכזאת.

לך ריני המון תודות

באהבה

מכולנו

(נ.ב.) אולי חברים אחרים שאחראיים על חדרי יצירה, יקבלו מריני את הרעיון של בית פתוח ואז תהיה יותר יצירתיות בחוכנו).

משרי

בלי ספק יהיו גם שם (בארץ ישראל) מצויים ספרים ופוליטיקאים, בוודאי

לא פחות ונקווה כי גם לא יותר, מבמקומות אחרים.

מתוך מאמר של הרצל - בעקבות הקונגרס

כפר אפ סאק וואכע יאָר־אָפֿט

* ערב בטהובן היה, כך אומרים לי חברים רבים, טוב ונעים. חבל רק על החקלה

שארעה באמצע הסרט.

הלקח העיקרי מכך הוא שאת כל הציוד (כולל המקרן וכו') חייבים להכין חצי שעה לפני תחילת התכנית. לקח נוסף הוא שהמקרנה הישנה היא ישנה, ולא כדאי להשתמש

בה בארועים כאלה....

"מילון בטהובן" זכה לכמה חשבוות מלאות וכמה חשבוות מלאות פחות. היו כאלה שבאותיות שחסרו להם הפעילו את הדמיון, למשל באות צ' כתב משהו "צוציק - זה מה שהיה בטהובן בילדותו". ובאות ז' כתב משהו - "מה זה פה "כל סוסה"? על כל פנים החלטנו לערוך הגרלה בין כל המשתתפים. משפ' פרנק, יעל נמנוב וראובן גוסר קבלו כל אחד הודעה המזכה אותם בכרטיס כניסה לקונצרט שייערך באזורנו.

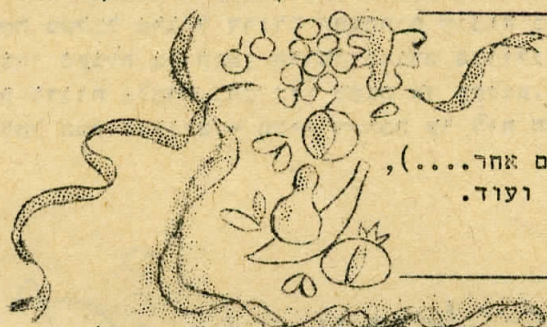
* הערב:

סלט פירות

ערב קיץ במיזוג אוויר

בתכנית: ראיונות (כולל אורח ממקום אחר....), חידון אור קולי, שעשועים ועוד.

והכבוד: סלט פירות

מרתון ריקודים

שימו לב: התחרויות נמשכות לאורך כל הערב כאשר הזוגות הם קבועים, לכן חשוב שתמצאו לכם בני זוג כבר עכשיו ותרשמו.

אלה שלא רוקדים בתחרות, יוכלו לרקוד במשך זמן קצר שיהיה מחוץ לתחרויות... וחץ מזה הם ישתתפו בהימורים על הזוג המנצח בכל התחרות, ועל העוגה המנצחת בתחרות העוגות. פרסים בשפע מובטחים. בואו ותהנו.

* האם ידעתם שבאזורנו מתקיים חוג אזורי לספרות?

החוג נפגש פעם בשבועות, בערך, כל פעם בקבוץ אחר, ודן כל פעם בספר אחר. הפגישה הבאה תתקיים אחרי סוכות בקבוץ דן ותעסוק בספר "החול ועכבר" מאת גינותר גראס. מוזמנים כל חובבי הספר באשר הם (אין צורך בתעודה או בחינה...) מי שמעוניין יתקשר אתי, ובינתיים יתחיל לקרוא את הספר.

שבח שלום

חמר וולפין

י ו ג ה

רבות ההשקפות המוטעות לגבי יוגה, רבים מתייחסים דוקא למיסטיקה ולא למהותה האמיתית.

חכמי הודו הם מקור היוגה והשתמשו בה הלכה למעשה. זוהי איפא שיטה שבעזרתה קונה לעצמו האדם שליטה מלאה על הנפש והגוף מתוך אמונה שדרך זו מוליכה לישועה שלמה. על-מנת להגיע למטרה זו צריך האדם לפתח את כושרו בריכוז ושליטה על עולם המחשבה - אותו אדם השולט שליטה מלאה בגופו, יכול להיות שליט במחשבותיו.

(המשך בעמ' הבא...)

כצעד ראשון חייב האדם להזמין ולפתח את גופו בעזרת מערכת תרגילים הנקראת אחא יוגה, שהיא שיטה עתיקה ובעיקרה תורת נשימה הקשורה בהשקפת עולם - השמה לעצמה כמטרת חיים להרים את הנפש לדרגת כח כה גבוהה שאין לה צורך בגילגולים נוספים כי היא עצמה השלמות.

גישה זו זרה לנו אך האמצעים והתרגילים שבהם השתמשו מתאימים לכל אדם.

האחא יוגה פתחה סדרות תרגילים לכל חלקי גופנו החיצוניים והפנימיים. מפליא עד כמה גדולה השפעתה בתחומים של הרפואה: פעמים רבות אדם שניסה תרופות שונות וניתוחים, ניגש אל היוגה בספקנות וחוסר אימוץ - הופך להיות חסיד נלהב לה.

ישנם תרגילים להמרצה וישנם תרגילים לרגיעה.

אישית מצאתי חשובות לכל ביוגה לכל התחומים הקשורים בנפשנו וגופנו. - כל תרגיל טוב - אם עושים אותו נכון, כשם שכל מילה טובה כשמשתמשים בה במקומה. השנה ברצוני לקיים חוג ליוגה בריאותית קבוע - בו נפגש אחת לשבוע. כל אחד יתקדם לפי יכולתו והבנתו. נעבור שלבים שלבים על אותם סדרות תרגילים מן הקל אל הקשה כשלכל תרגיל דרגות התפתחות שונות בהתאם ליכולת. אני עצמי מקבלת כל הזמן הדרכה ממורה מצויינת ליוגה ויוצרת קשר עמה פעם בשבוע על מנת לדווח ולברר באם אין משגה או חקלות. ובכך לכל המעוניינים - תהיה רשימה על לוח הסדרן.

להתראות

שרי.

א/ק וואן א/א וויק

המאמר המקורי היה מיועד ל"דברי הכפר" מלפני שבועיים. הוא צונזר ועל-כן העברתי אותו ל"כל סוטה".

אף על פי כן רציתי להעביר לקוראי העתון הרשמי את חוויות החוג לצלילה. על-מנת לא להחנש בצנזורה, הוצאתי מספר קטעים שעלולים היו לפגוע באנשים מסויימים והרי הנוסח המתוקן.

אקוואטיקה (נוסח מצונזר)

החוג לצלילה נכנס לשלב מבצעי: 8 חברים נלהבים חיירת אמריקאית בדהב עומק 20 מטר 30 דקות נשימה איטית במקרה כזה אין מה לעשות אלא "לעלות" נחתנו אחד על השני עולים ... יורדים פליטה בועות נגמר האויר החוויה הרצינית ביותר היא !!! יש סכון מסוים בתקופת הוסת קרישים (דו"ח מפרט ... למעוניינים) ואז נופלת עלי שלוה וזאת על שחינית (לא צוללת!) הסבר תאורטי בקורס ובכך, מי שפועם בו יצר אז בהזדמנות הראשונה !!!

דוד אלמן

סִינָת פִּנְחוּרָא פִּגְזוּא

10

סמינ

לאחרונה החקבלו אצלי מספר פרסומים:

1. סמים בקרב בני נוער
2. חשיש
3. השפעות פסיכיאטריות של חשיש
4. נגד חשיש
5. האספקטים החברתיים והמשפטיים של השימוש בחשיש
6. חקר החשיש - מרכיביו והשפעתו
7. האדם והמריחואנה
8. יחס הנוער הלומד לסמים
9. סמים בחינוך
10. סכנת התלות בסמים
11. כמה עובדות על חשיש
12. השימוש בסמי קאנביס - השפעת החשיש על המעשן
13. סקר עברייני סמים.

את הפרסומים הנ"ל ניתן לקבל ממני בהשאלה לפי בקשה.

ג'וני

תימה מעודכנת לאוגוסט 1977 של הוצאות נסיעות

אוטובוס	אר' בוקר	אר' צהרים	אר' ערב
חל-אביב	13	35	25
חיפה	13		
טבריה			
קרית שמונה			
צפת			

נסיעות יום אחד בעיר

2 נסיעות	אר' בוקר	אר' צהרים	שונות נסיעות בעיר	ס"ה
חל-אביב	13	35	13	115
חיפה	13	35	11	93
טבריה				
(בלי אר' בוקר)	8		3	26
טבריה				
(עם אר' בוקר)	13		3	19
קרית שמונה	8			19
צפת	8		3	19

א ה

אל תשמור את זה לעצמך, אל תחזן לזה להחרס, אל תחזן לזה להתיישן מחוסר שימוש.
חביא את כל התווים הישנים והחדשים שיש לך שנוגעים לשירי - מקהלה לאלידה
במהירות . (יומיים לנושא

Parents' Page

Dear Parents;

1000 → 200
2.9.77

* First, let me welcome Mr. Yodeikin and Mrs Black back to the kibbutz! It's really wonderful seeing them both again, after a period of illness and an operation respectively. In Hebrew, there is a saying that roughly translated means 'Health is the most important thing' and I think we all agree with that.

* Apples, apples, apples and lists of pickers everywhere! Everybody is making an extra special effort over the next few weeks to help get the apples off the trees and to market. That is in addition to all the chickens that are being sent off to market at the moment ('mishlochim - consignments). If people are walking around looking rather bleary-eyed, chickens and apples are the reason why. The work is all in addition to the normal work day.

* We hope you enjoyed the Beethoven Evening last week. I certainly enjoyed singing in the choir with all the kids and the chaverim and Mr. Frank. It was quite an achievement getting all the various age groups together. We have Alida to thank for that.

* While we are on the subject of thanks, there are one or two messages of thanks that must be conveyed here.

* First, from Gracie and Shmulik Epstien. They send their love and thank everybody for the lovely gift from the kibbutz for Claire, their fast-growing baby daughter.

* The youngsters from Nazareth Elite - Garin Amiad Bet - also wish to convey their thanks for the time spent in Kfar Hassi. They left a note of appreciation in which they thank everybody for the wonderful way in which they were accepted into our homes and the pleasant relationships which were formed during their stay here. They, and their friends from the other two groups will be back from time to time, but in the meantime, they are back at school.

• School! For some, it's a thrill - like the little ones from the Gan who are now the big ones because they are going into Kitah Aleph (First grade). Tzvia is their teacher and Ofra the mitapelet. The name of the class is 'Shibolet'. For others, School means getting back to the old grind again - the bigger kids from the 11th and twelfth grades will be starting in two weeks time - and for Kitat Kineret, school is an unknown quantity because they are going to Kfar Blum for the first time and they are a little nervous! They needn't worry, but they won't believe me!

• There is a new teacher in Kitat Arbel - a man from Carmiel called Motti. He will be travelling back and forward every day.

• Let us wish Selma all the best for the next year. She is taking a year off from the kibbutz and will be living and working in Tel Aviv.

MANY HAPPY RETURNS OF THE DAY TO:-

5th Sept.	Stephanie Rifkind	8th Sept.	Chanita Sheingezicht
"	Vanessa Weibort		
6th	Kalman	9th "	Mossie Hameiri
	Noam Shein	10th "	Esther Black
	Margalit Samburg		Yehudit(Witham)Barak
7th	Ofra Cinna		David Divon
	Sari Shoval	11th "	Yohanna Potash
	Yonit Glick		Edit Foster

Mazal tov, also, too Shmulik and Gracie Epstien on their anniversary (9th September) and to George and Ruth Ney on the 11th September.

Friday night, there is an interesting programme (in Hebrew) which has the facinating title 'Fruit Salad'. It's a collection of quizzes, music, slides, etc. - a mish-mash!

This week is the 80th Anniversary of the First Zionist Congress in Basle. Poor Hertzl! I wonder if he can see us now. Peace must come one day soon!

I hope I haven't forgotten anything!

Shabat Shalom,

Edna.

August, 1977

Dear Parents;

Please help us out with another questionnaire. We fully intended to come around to each of you individually, but we just haven't managed.

As before, the following information is just to keep the record straight - we aren't actually planning anything concrete.

For all of the items listed below, we would like to know:-

- 1) If you have it.
- 2) If so, when did you get it?
- 3) How was it bought? i.e. Did the kibbutz buy it? Did your children help to buy it or did you buy it yourselves (whether a present or from your yearly budget makes no difference).

I REFRIGERATOR

II AIR CONDITIONER

III HEATING UNITS (Specify electric, paraffin)

IV TRIP ABROAD

V TELEVISION SET

Thank you for your patience and co-operation (I'm wallowing in paperwork!)

Phyllis Collett
PHYLLIS COLLETT
(Parents' Committee)

לחברים בלבד - יש להשמיד מסמך זה לאחר הקריאה

הצעה בקשר לשמירה אזורית

לאור הגלויים של אי-הופעה לשמירה ע"י מספר גובר והולך של חברים, החקים דיון רציני במזכירות בקשר להמשך השמירה.

עם זאת יצויין בכל זאת שלאור השקט היחסי מבחינת חדירות - המתיחות הבטחונית ירדה בתקופה האחרונה באזורנו, ויתכן ונוצר קשר בין שתי העובדות הנ"ל.

מאחר וכלנו מעונינים בערנות מירבית בבוא העת, סוכמה ההצעה הבאה לתקופה זו:

1. בערב - 2 שומרים מ-6.00 עד 8.00

2. בבקר - 1 שומר מ-5.00 עד 7.00

(שעות אלו ישתנו מעט בהתאם לשעות החשיכה.)

יחד עם הצעה זו - יש לציין שברגע שיחול שנוי לרעה במצב הקיים - נגביר שוב את שעות השמירה ומספר השומרים, ונצפה להשתתפות של 100% של כל האוכלוסיה.

ג'רי ניימרק
אדי נמנוב

3.9 1977

דו"ח ישיבת המזכירות - 26.8.77

נוכחים: יענקל מ', נטע א', זמי ב"צ, אלק ק',
גדי ע', אירית ב"ח, ג'וני פ'.

1. החלפת המזכירים (בנוכחות אוסי)
המזכירות נפרדה מנטע בשתיית לחיים ושמעה ברכות ודברי הערכה מפי זמי וג'וני.
2. תוספת חברים לוועדות
המזכירות אישרה תוספת של שני חברים לוועדת תרבות ושל חבר אחד לוועדת תכנון לטווח ארוך.
3. קבלת חברים
דורון ומרב בקשו להתקבל לחברות.
4. הפעילות בחצור
ג'וני מסר שהוקם מטה אזורי מטעם המועצה האזורית שיקדם את מעורבות הקיבוצים בעיירות הפתוחות. מכפר הנשיא נדרש לגייס מספר חברים שיהיו מוכנים לעבוד בעבודה קהילתית, כשאתד מהם ירכז את הפעולה. הוצע לנו גם להקים תנועת נוער (סניף של הנוער העובד), ולאמץ אחת משכונות חצור.
5. הרכב ועדת הצעות
המזכירות הציעה הרכב שיפורסם על לוח המודעות.
6. בטחון - (בהשתתפות ג'רי נ')
(א) השמירה הרגילה:
ג'רי הסביר שעקב השלמת העבודות בגדר המערכת, עברנו לשמירה של שני שומרים. האחד עומד בשער עד שעה 12.00 והשני מסייר לבד. מחצות שניהם מסיירים ברכב יחדיו, כשכל השערים נעולים. המפתח ניתן להשיג לפי בקשה אצל ג'רי.
הטלפון בשער: הוחלט לבדוק אפשרות לרכוש מכשיר רושם שיחות.
- (ב) השמירה האזרחית:
קיימת בעיה אי-הופעת חברים לשמירה. המזכירות תגיש הצעה לאספה לקיים את השמירה האזרחית בשעות החושך בלבד, ולהגביר את הפקוח על מלוי אחר הוראות השמירה.

7. ערעור של ועדת היישוב - (בהשתתפות לך ו' וברוס)

לך ו' ערער, כשם ועדת היישוב, על הקמת תוספת למכבסה ללא התיעצות והתיחסות לוועדת היישוב. הוא נמק זאת מטעמים אסתטיים, פרוצדורליים ובטחוניים. במיוחד הוא הדגיש את הגורם הבטיחותי, שלפי דבריו המבנה חוסם את שדה הראייה של כל נהג שפונה ימינה על יד בית הקיטור.

לאחר סיור בסביבה ודיון קצר, סוכס:

(א) המזכירות מקבלת את טענת ועדת היישוב שאין להקים מבנה בקבוץ ללא התיעצות אתה.

(ב) המזכירות מקבלת שהתוספת למבנה המכבסה מהווה מפגע בטיחותי.

(ג) המזכירות מטילה על לך, אלק וברוס להגיש תוכנית לפתרון הבעיה.

8. אולפן

האחוד הודיע שאין אפשרות לבטל את המחזור הבא של האולפן, שאמור להפתח ב-1 בדצמבר 1977.

9. סמים

ג'רני הגיש את הסכום המצורף לפעילות ועדת הסמים. המזכירות קבלה את הדו"ח, אך הטילה על הוועדה להמשיך בפעילותה ולהוסיף לעקב אחרי התפתחויות בעתיד.

מצורף: דו"ח ועדת הסמים מיום 22.8.77

22 באוגוסט 1977
ה' באלול תשל"ז

דו"ח ועדת הסמים

המזכירות מנתה צוות חברים שתפעל לעקירת השימוש בסמים בכפר הנשיא, כפי שהחליטה זאת האספה. לשם כך יזם הצוות מספר פעולות, שכאן המקום לסכם.

(1) התקיימו שיחות אישיות עם מספר חברים שנהגו בעבר לעשן סמים, במטרה להבהיר כיצד מחמודים אלה עם דרישות האספה והחלטותיה. התגלתה נכונות לקבל את הדין ולא לפעול בניגוד לו, אם כי בשיחות התעוררו כמה השקפות שעדיין דורשות מחברי הצוות להמשיך בדו-שיח ולא להרפות מקיום מגע עם אותם החברים.

(2) התקשרנו עם שלושה מוסדות כדי לקבל סיוע בנושא ההסברה, אך טרם נעננו.

(3) התקיימו שיחות רשמיות ובלתי-רשמיות עם הצבור הצעיר במטרה לגשר מעל פער ההשקפות. הושגה מידה גדולה של הבנה, אך לא אחידות דעים (השיחות היו מועילות וקונסטרוקטיביות). התקבלו מספר רשמים:

(א) נושא הסמים אינו טופס מקום מרכזי במערכת הנושאים והערכים של דור ההמשך.

(ב) רבים היו מוכנים להפסיק את עשון הסמים מתוך ההרגשה שהרמוניה חברתית ושלוש בית חשויים להם יותר, ומתוך רגש כבוד לאספה. (אולי גם מתוך רגשי כבוד כלפי דור ההורים).

(ג) האפקט הגדול הושג על ידי האספות, ואין להוסיף אליהן הרבה.

בסיכומי של דבר מציע הצוות שעל מנת למנוע השנות של תופעת הסמים, יש לנקוט באמצעים הבאים:

א. פקוח צמוד וקפדני על הנעשה בקרב האוכלוסיה הזמנית.

ב. עירנות לכל סימן של הדרדרות מן החלטות האספה.

ג. הגברת המודעות להשלכות החברתיות-חינוכיות של עישון סמים בחברה הקיבוצית

ד. פעילות משותפת בין שכבות הגיל השונות בכל מיני תחומים כדי להגביר את המעורבות של אלה באלה ולהשיג יתר הבנה, ולהקטין את פער הדורות.

24 באוגוסט 1977
"אלול תשל"ז

ל ק ר א ת ע ו נ ת ה ק ט י פ

שוב אנו עומדים לפני עונת הקטיף במטע, כאשר השנה ישנו אזור בהבשלת הפרי המחייב אותנו בהערכות מיוחדות למצב זה. הערכת הקטיף היא שנצטרך להוריד את מירב היבול בתקופה של כשלושה שבועות (כ-500 טון). בנוסף לכך, נמצאים אנו בעצומה של עונת משלוחים בלול, כאשר פרק הזמן העומד לרשותנו לבצע את המשלוחים הוא מצומצם (12-14 יום).

אי לכך, בכוונתי לבצע מספר פעולות על מנת שנוכל לבצע את העבודה.

1 ג י ו ס י מ

(א) גיוס שבת (כל האוכלוסיה משתתפת, כולל בני י"א-י"ב).

(ב) גיוס אחה"צ. הכוונה לעבודה בין השעות 16.00 - 18.30 במטע. (משתתפים חברים אשר אינם עובדים במשלוח). רשימה מפורטת תפורסם בקרוב.

(ג) תורנויות משלוחים - לפי רשימה התלויה על לוח מודעות.

2 ע ז ר ה ב ק ט י פ

(א) הוצאת חברים ממקומות עבודתם, כאשר הכוונה לעבודה בין השעות 4.30 - 8.30 בבקר. רשימה למתנדבים תלויה על לוח אספקה קטנה.

(ב) פניה אל עובדי חוץ, פעילים ובנים ב-ש.ש.ש. לשבוע עבודה במטע.

בנוסף לכך, נבצע שיבוץ חברים בתורנויות חדר אוכל בערביים, וזאת על מנת לשחרר כח-אדם לבצוע עבודה בקטיף או במשלוחים.

ב ר ו ך

נ.ב. עלי לציין שהצלחת היבול תלויה אך ורק בנו. אי לכך אבקשכם להענות לפנייתי זו.

ב ר ו ך

דו"ח ישיבת ועדת המשק - 2.9.77

נוכחים: יענקל מ', ברור כ', בוב ו', קולין פ',
רימוןד ס', ג'וני ט', ג'וני פ', בני ג',
זמי ב"צ.

מפעל "הבונים" - דו"ח תמחירי 6 חודשים 30.6.77 - 1.1.77
(הסבר מפי צפורה ס')

מבוא:

הדו"ח התמחירי מראה רווח במפעל של 2,500,000 ל"י לפני מס לחצי שנה, לאחר שחייבנו את כל המחלקות ברבית על השמוש בכסף (על מנת לכסות את המלאי והחייבים נטו). 2,000,000 ל"י מסכום הרבית שיך למשק, כי המפעל השתמש בכסף של המשק במקום בכסף של בנקים. לכן, לסכום שהמפעל יעביר למשק יש להוסיף 2,000,000 ל"י ובכך נגיע ל-4,500,000 ל"י תרומה כוללת.

מצד שני, לא ידוע לנו עד כמה "התרומה" הזאת עומדת לרשות המשק, היות ומאז פברואר אין לנו מעקב כספי - ואין הרבה סכויים לעבד מעקב עד שלא יהיה חבר נוסף לצוות הנהלת החשבונות. כך שלא ברור איזה חלק של התרומה פנוי להעברה למשק ולחברה, ואיזה חלק הושקע במפעל בעל כרחנו לכסוי הגדלת המלאי והחייבים.

בצוץ לפי מחזור 1977	לפי תכנית - 30.6.77 1.1.77	בצוץ 1976 אותה תקופה 33% +		
530,000	19%	26%	תרומה ב'	רוית:
375,000	20%	20%	"	תמרן:
1,400,000	37%	40%	"	חלקי ברזים:
1,540,000	29%	33%	"	פיסינגים:
3,845,000	27%	31%	"	ס"ה הבונים:
1,140,000	9%	1%	"	+ הרכב ברזים:
4,985,000				ס"ה תרומות:
1,100,000				הוצאות קבועות:
2,460,000				הנהלה + שרוחים: 1,360,000
2,525,000	11%			רווח תמחירי 6 חודשים:
1,575,000	6%			לפי תכנית:
1,750,000	11%			שנת 1976 (כולל תוספת 33% לכסות את האנפליציה):

ה ע ר ו ת:

היעילות והרווח במפעל עלו מעל למתוכנן. המחלקות הרווחיות ביותר - ברזים ונרוסטה.

בארה"ב לא העלינו את מחירי הפטינגים כבר שנתיים בגלל השפל הכלכלי וההתחרות הקשה באזור.

הממשלה התירה את הפקוח על מוצרי ורנית, וזה הביא לשפור הרווחיות במחלקה זו.

המפעל עומד לתרום למשק בשנת 1977, בימי עבודה, שרותים והרווח, 14.5 מליון לירות.

סל ההזמנות מלא, בעיקר במחלקת הברזים.

כוון התפתחות המפעל בעתיד

התקיימה התייעצות של ועדת המשק עם חברי המזכירות, ההנהלת הרחבה של המפעל וחברי הועדה הכספית, כדי למצוא דרך להגביר את הקצב בחפוש אחרי פתרונות להתאמת המפעל לענף מבוסס על העקרון של עבודה עצמית ומקור פרנסה למשק.

הסכנה הטעונה במצב הקיים היא בכך שבמקום לעבוד ביחד למטרה מכוונת, אנו נשקע בווכוחים אין סוף ובפצול הכוחות שלנו בהעדר תכנית פעולה ברורה.

החברים שהשתתפו בדיון חירו את הדעות:

(א) למצוא חבר שירכז את פעולת ברור האלטרנטיבות השונות שעומדות לפנינו (ציינו שמונה כאלה).

(ב) לפי דעתו של קוליק, האספה חייבת שוב לקבל החלטות, מפורשות יותר, בענין חיסול העבודה השכירה במפעל. החלטות אלה תדריכנה את החברים שיתכננו תכנית הייצור בעתיד, להכין תכנית אופרטיבית להעביר את המפעל לעבודה עצמית.

(ג) חלק מן החברים התנגדו לדיון באספה בעקרון של עבודה שכירה, כאשר לפי דעתם, האספה כבר החליטה ללכת בכיוון הזה, ולא רצוי לנהל ווכוח באספה מבלי להגיש לחברים הצעות שונות ברורות מראש, שעל סמך חומר זה הם יוכלו להחליט.

בתום הדיון הוחלט: שאותו פורום יפגש שוב, תוך חודש ימים (ז"א עד 26.9.77), וידון, משך יום שלם ובאופן יסודי, בכל ההצעות הקיימות בדיון, במגמה להביא את תוצאות הדיון לאספה.

6 בספטמבר 1977
כ"ג באלול תשל"ז

לחברי הנהלת המפעל, ועדת המשק והמזכירות

כאן שלוש "קונספציות" של פתוח המפעל מנקודת המוצא של צמצום העבודה השכירה.

ישנם גם רעיונות נוספים - והכל יבוא לדיון ביום העיון המשותף לשלושת המוסדות הנ"ל.

קריאה נעימה!

ק ו ל י ז

העתק התוכניות:

כל חברי המפעל
מיכאל כהן
מיכאל דוארי

היום ואני בדעה שהמפעל גדל מעבר ליכולת של כפר הנשיא לשלוט בו, וזה מחוץ אי יכולת לספק את מספר החברים הדרושים לנהל ולהפעיל את המפעל בצורה סבירה, הנני מציג תכנית אשר בשלב ראשון יקטין מספר השכירים כ-50 (תוך 3 שנים), ועוד כ-30 עד 1985. אני סבור שהאלטרנטיבה הריאלית לחכנית זאת, היא להגדיל מיד מספר השכירים בו בזמן שישנה הזדמנות יוצאת מן הכלל טובה לבצע צמצום מספר השכירים כי:

1. ישנה מחלקה אחת היום שאיננה תורמת הרבה ואשר מעסיקה 25 עובדים. (רוית).
2. יהיה אפשר למכור את זכויות השווק שלנו ברזית, כך שנקבל פצוי מה בהון עבור סגירת המחלקה.
3. בית יציקה חדש באזור - אורדן - מחפש עובדים - ויש להניח שחלק מנפילטי הבונים יתקבלו באורדן ברצון.
4. מתוך 100 השכירים של הבונים, ישנם רק בינתיים 13 מעל גיל 50, ועוד 15 אשר עבדו אצלנו יותר מ-10 שנים.

כך שהיום להעביר הרוב הגדול של השכירים למקומות אחרים, לא צריכה להעמיד לפנינו בעיה אנושית קשה - אבל כל שנה נוספת שתחלוף, תחמיר את המצב.
א. פטורים אז יהיו קשים יותר. ב. ככל שהשכירים מזדקנים, נצטרך למצוא עבורם עבודות קלות יותר - על חשבון עבודות מתאימות לחברינו המזדקנים.

שלב א. - תוך 3 שנים.

סגירת מחלקת רוית 25 עובדים. הכנסת מכון משוכלל ואוטומטי לחדר עבוד - חסכון כ-10 עובדים. הכנסת שנוע בבית היציקה, וציוד אחר במקומות אחרים במפעל, יחסוך בין 10-15 עובדים נוספים. לועתי, סגירת מחלקה שלמה, תגרור אחריה חסכונית אחרים בכח אדם, אשר היום אפילו לא מרגישים בהם - אם זה בנהול, או בתעבורה או באחסון.
לפי התנאים שנוכל לקבל היום במפעל מאושר, ועם אינפלציה מתונה של 15% לשנה, משתלם לנו מבחינה כלכלית גרידא להשקיע עד - 600,000 ל"י על מנת להחליף עובד אחד עם מכונה!

שלב ב. - בעוד 3-8 שנים.

לצמצם בעוד 30 שכירים - בעיקר על ידי פחרון יסודי לעבודה הקשה בבית היציקה לנירוסטה. כאן אני רואה 3 אפשרויות:

1. למצוא שיטה אחרת ליציקות נירוסטה - אשר תאפשר עבודת חברינו שם.
2. שפור כזה בשיטה הקיימת - שחברים כך יוכלו לעבוד - אפילו אם יהיה צורך בתורנויות במספר תחנות עבודה.
3. אם תוך 3-5 שנים - לא מצאנו פחרון - אז יהיה צורך להעביר את בית היציקה החוצה - לאורדן או להצור, או אפילו חלקי - לטובא. (מחלקת נקוי?)

בסוף שלב א (1980) יעבדו במפעל כ-80 חברים וזמניים ועוד 50 שכירים.
בסוף שלב ב (1985) יעבדו במפעל כ-115 חברים וזמניים ועוד 20 שכירים.
(היום עובדים 70 חברים וזמניים וכעוד 100 שכירים).

קולין יולי 1977.

א. עקרונות ומגמות.

1. עבודה עצמית. עלינו לבנות מפעל ללא עבודה שכירה, שיספק תעסוקה מתאימה לכ-100 חברים בגילים שונים. אפשר שיהיה צורך בהעסקת מספר קטן של עובדי חוץ בתפקידי מפתח, כגון מהנדסים או שומרים לשטחים ספציפיים.
2. שינוי אופיו של המפעל יש לבנות את המפעל בצורה אסמיטית ונקיה ולבסס אותו על טכנולוגיות מתקדמות בכל המחלקות. תהליכי הייצור צריכים להיות מותאמים לכה אדם בעל אינטליגנציה גבוהה. במספר קטן של תחנות עבודה בהן יהיה דרוש מאמץ פיזי או/ו עבודה במשמרות, יהיה צורך בהסדרים של תורנויות וחלוקת העול.
3. העלאת הרווחיות - המעבר ממפעל עתיר עבודה למפעל עתיר ידע והון יביא, בסופו של דבר, לעליה חלולה ברווחיות, אולם אין להוציא מכלל חשבון וריחור זמני ומבוקר על רווח שלשהו, למען ביצוע משימת פיתוח או שינוי טכנולוגי.
4. הבטחת עתידם של העובדים השכירים: עם הפסקת עבודת השכירים אצלנו, מוטלת עלינו החובה לדאוג לתעסוקה אלטרנטיבית ללא ירידה בדרגה ובתנאים. כל עובד צריך לקבל אפשרות בחירה בין מקום עבודה חדש לבין פיצוי כספי הוגן. יש לחפש סידורים מיוחדים להבטחת עתידם ומעמדם של עובדים וותיקים - עד כדי אפשרות המשך עבודתם אצלנו ללא הגבלת זמן.
5. מבנה ארגוני יש לשנות את המבנה כך שהמחלקות תהיינה עצמאיות בחפזולן השוטף, תחת גג ניהולי פיננסי משותף (כדוגמת ענפי המשק (החקלאי), עם ניידות רבה בין העבודות השונות, ויישום קפדני של עקרון הרוטציה בתפקידים מרכזיים.

ב. מטרות.

תוך 5 עד 7 שנים, עלינו לבנות מפעל מתקדם בטכנולוגיות שלו וקיבוצי במבנה שלו, בעל מחזור כספי של 60 עד 70 מליון ל"י (לפי ערך הל"י הנוכחי), כ-50% מזה לייצוא, ברווחיות גבוהה, לפי החלוקה הבאה:

ברזים והפעלות:	30-40 מליון ל"י.
יציקות תעופתיות ובטחוניות:	12-15 מליון ל"י.
"רוית" ומוצרים תעופתיים ובטחוניים:	20-25 מליון ל"י.

בעית "רוית":

כל הסימנים מראים שניתן להגיע מהר מאד, ב"רוית", להיקף גדול ורווחיות טובה. כדי להשיג זאת יש להשקיע בשיפור שיטות הייצור, לחקן את עיוותי המחירים שנוצרו ולהיכנס למוצרים מתוחכמים בעלי ערך מוסף גדול יותר. בכל מקרה, יש להמשיך ב"רוית" עד אשר נגיע לייצור מוצרים עצמיים שיתנו חרומה רצינית, כי בית יציקה לטיב גבוה לא יוכל להחזיקם ללא תשחית של ייצור עצמי. תוך שנה אחת, ובהשקעה של כ-3 מליון ל"י, אפשר וצריך לבצע בייצור "רוית" את השינויים הבאים:

- א. 15-20 קוקילות חדשות.
- ב. הפעלה אוטומטית של קוקילות.
- ג. יציקה אוטומטית.
- ד. הוצאת גרעינים אוטומטית וללא רעש(!)
- ה. ביטול פעולות ניקוי ובוה.
- ו. הפעלת בקורת איכות בקו הייצור.
- ז. פעילות מלאה בשותפות.

שינויים אלה, בשילוב עם השיפורים הנעשים ביציקת חול, יאפשרו תוך שנה הקטנת מספר העובדים בכ-10, יכפילו את כושר הייצור, ישפרו את תנאי העבודה באופן ניכר ויעלו את הרווחיות בצורה דרסטית.

ג. ביצוע.

ג.

לביצוע התכנית שיימשך כאמור 5 עד 7 שנים, תידרש השקעה כספית של כ- 30 מליון ל"י, חלק גדול מזה להסכמי ידע, הכשרה מקצועית, סקרי שוק ופיתוח מוצרים.

בתכנית שלשה שלבים. בכל שלב יושם הדגש ותינתן עדיפות ברורה למשימה עיקרית אחת, בה ירוכזו מירב המאמצים.

שלב א.

בשלב זה, המשימה העיקרית היא פיתוח מואץ של אגף החמרון. נוסף על הקמת מערך החול החדש והקמת המעבדה, יש לבנות צוות חברים מקצועי וניהולי, לחתום הסכם ידע, להפעיל שיטות יצור חדשות, להפוך את האגף לספק העיקרי של מערכת הבטחון, ולהגביר את מעורבותנו ב"רוית". במשך אותו הזמן יש להמשיך ביצור מלא של פיסטינגים וברזים. מספר העובדים השכירים יקטן בכ-20, על ידי אוטומציה בעבוד שבבי ושנוי שיטות בבית היציקה. המעבר לעבודה עצמית בבית היציקה יהיה ארוך והדרגתי ויהיה צמוד לביצועו המוצלח של הסכם הידע.

יש להתחיל מיד בהכנות לביצועו של השלב הבא, ובעיקר לחפש שותף ולהבטיח חמיכה מצד הגורמים המעורבים.

שלב ב.

ביצועו הממשי של שלב זה יתחיל בעוד כשנתיים. המשימה העיקרית תהיה הקמת מפעל פיסטינגים בחצור. מפעל זה יוקם על ידי שותפות בין "הבונים" (או כפר הנשיא) וגוף רציני בעל יכולת, כגון אורדן, כור או משקי האזור. במפעל יהיה בית יציקה משוכלל לפלב"ם ולברונזה, והוא יספק את צרכי "הבונים" בחלקים יצוקים לברזים. כמו כן יהיו במפעל מחלקה לעיבוד שבבי ומחלקות נוספות לפי דרישות השוק. המפעל יוקם כשותפות מלאה. חברים שלנו יהיו פעילים בהקמתו, הפעלתו, ניהולו וקביעת מדיניותו. מפעל זה יהיה מקום העבודה החדש לקליטת כ-50 עובדים שכירים שיועברו מ"הבונים".

במקביל ימשך ב"הבונים" התהליך של הכנסת חברי משק. כל היצור באגף החמרון ובברזים יבוצע על ידי עבודה עצמית, תוך כדי שינויים סביבתיים וטכנולוגיים.

שלב ג.

ביצועו של שלב זה יתחיל בעוד מספר שנים, ויהיה פועל יוצא של הצלחתנו בביצוע השלבים הקודמים. המשימות העיקריות תהיינה פיתוח מוצרים עצמיים, הפעלת מחלקות מסוימות בצורה עצמאית, והפעלת מבנה ארגוני "קיבוצי" ללא עבודה שכירה.

רק אז, תהיה אפשרות להחליט אם להמשיך ב"רוית" או אם למכור את חלקנו בה, על פי הנתונים שיהיו קיימים.

יצחק גולן יולי 1977.

"מטרה": הכלית, מגמה, שאיפה.....
"גישה": אפן התקרבות אל דבר שכלי.
מילון י. גרזובסקי (גור).

מטרות וגישות לנושא של פתוח המפעל.

1. הקדמה

בבואנו לדון בשאלה המרכזית המעסיקה אותנו כעת - דהיינו שאלת צמצום עבודת שכירים במפעלנו - עלי לציין שהנני ניגש לשאלה הזאת מתוך גישה ברורה של הכרה בצורך לצמצם עבודת שכירים בגלל חמש סיבות (לפי סדר עדיפות):

1. הצורך להפחית באפן קיצוני בתלות של המפעל בעבודה שכירה.
 2. להביא לידי כך שחברים יהיו את הרוב הגדול של העובדים במפעל (70-80%).
 3. הרצון - מתוך סיבות שונות - הקיים בחברה לתת למפעל צביון יותר "קבוצי" המתבטא במספר החברים העובדים במפעל.
 4. להגדיל בהרבה את התרומה הכלכלית שהמפעל תורם למשק.
 5. להביא לידי כך שהעבודה במפעל תתבצע ע"י חברים בעלי רמה מקצועית גבוהה, בתנאים סביבתיים (ENVIRONMENTAL) ברמה טובה, ותחזן ספוק לחברים.
- מתוך גישה כללית זאת עלינו לקבוע את המטרות והגישות שלגביהם צריכים להיות מכוננים הדיונים הנערכים כעת.

2. הנחיות יסוד

לפני בואי לקבוע את המטרות שלפי דעתי יש להציג, ברצוני לציין מספר הנחיות יסוד.

1. עלינו לשמר בכל תנאי שהוא על ההישגים של רכישת שוק וסל מוצרים שנרכשו בעמל רב במשך 25 שנה, ושאינן להפקיר ע"י צעדים פזיזים.
2. קיימת אפשרות להרחיב בהרבה את השווק של כל ארבע קבוצות המוצרים של מפעלנו.
3. גדול האוכלוסיה ככפר הנשיא ולוח העבודה יאפשרו חוספת שנחית של 6-8 חברים לצוות העובדים במפעל.
4. יש צורך ואפשרות להגדיל את התפוקה לעובד באפן ניכר (ב-1977 התפוקה השנחית לעובד במפעלנו: \$25,000).
5. ישנן אפשרויות לשנות את תהליכי היצור בכל אחת מקבוצות מוצרים השונים (אמנם יש להניח שבחמרון בטיב גבוה התכנון כבר לקח את זה בחשבון) כדי להגיע ליעילות גבוהה ותנאי עבודה נאותים.
6. עם גדול היקף השווק של מוצר גדלה האפשרות להפעיל שיטות יעילות יותר של יצור, ומוצדקות השקעות גם בתנאים בלחי מועדפים.
7. קיים במפעל חוסר משווע בכוחות הנדסיים, מקצועיים וטכנולוגיים.
8. החלוקה הקיימת של החברים בין עבודות יצור ישירות והנדסה מצד אחד, ועבודות אדמיניסטרציה ומנהל מצד שני אינה טובה.
9. תנאי העבודה (סביבתיים) בהרבה מקומות במפעל אינם קבילים אם לחברים ואם לשכירים.
10. יש צורך בסל-מוצרים מגוון כדי לתת למפעל חוסן בפני תנודות שוק אפשריות. מפעל קבוצי אינו יכול לשנות בהרבה את רמת התעסוקה של העובדים כי יש לו אפשרות להעביר חברים להבטלה בזמן של החלשת שוק.

אלו המטרות שלפי דעתי עלינו להציב בענין השנויים במפעל:

1. המטרה היא שונה - והכל חשובה - היא צמצום מספר העובדים במפעל בכלל תוך הגדלת היקף היצור.
(גם לו המפעל היה נמצא בבעלות פרטית באמצע ת"א היה צורך להביא לשנויים המוצעים מבחינת היקף כח האדם המועסק במפעל כיום).
2. צמצום העבודה השכירה.
3. הרחבת השוק ויעול (1) היצור שיאפשרו תרומה כלכלית הרבה יותר גדולה (אישית הייתי רוצה לתת לזה בסרי מספרי בצינני שיש להתור לרווח נקי (אחר מס הכנסה) של 8-10 מיליון לירות במונחים כספיים של 1977).
3. יעול שיטות היצור והארגון כדי לאפשר:
א. יצור בהיקף הרבה יותר גדול לכל עובד.
ב. צמצום ס"ה העובדים במפעל.
5. יצירת תנאי עבודה מקובלים היום בכל תעשיה מודרנית - דבר שהוא הכרחי הן לחברים והן לשכירים.
6. הגדלת מספר החברים העובדים במפעל בכלל.
7. הגדלה, בשעור ניכר, של מספר החברים העובדים ביצור, הנדסה ושרותים טכניים (חדר כלים, התקנות, התזקה, בדיקות טיב וכו').

4. גישות

כדי להשיג את המטרות הנ"ל, עלינו לאמץ את הגישות הבאות:

1. התהליך של השגת המטרות הנ"ל ימשך מעל לחקופה של 5-7 שנים (הדבר גם מותנה בהכנסת חברים שעליהם לעבור לימודים שימשכו כ-3-4 שנים לפני כניסתם).
2. בלי שוק אין יצור ואין רווח: יש לזכור שרכישת שוק ופתוח מוצר הם תהליכים מאמצים ואיטיים בהרבה מאשר ויתור על שוק.
3. בחקופת הכנסת השנויים בטכנולוגיה, בכח אדם, בארגון וכו', ובכל השלבים של בצוע התכנית, יש:
א. לשמור על השוק הקיים,
ב. להגדיל ככל האפשר ובכל האמצעים (חוץ מהגדלה ניכרת של שכירים) את השוק כדי ליצור תשתית כלכלית-שווקית בריאה להכנסת הצידוד המשוכלל שיאפשר את היעול הדרוש בשיטות היצור יאפשר הפעלה ונצול מידיים של כל צידוד חדש שיוחקן.
4. שמירה על עיקר הכח של המפעל והוא: שליטה על הידע והיצור העצמי של יציקות הנירוסטה והאלומיניום.
5. להגדיל ככל האפשר, תוך שמירה על רווחיות סבירה, את היצוא ולתכנן בהתאם לזה את סל המוצרים.
6. מתן עדיפות ברורה לכניסת חברים לעבודות יצור והנדסה במקום אדמיניסטרציה ושרותים כלליים.
7. לאמץ ביתר שאת ההכרה בצורך לסדר מקורות קבועים של הספקה קומפוננטים (קבלנות משנה) וכלי יצור (קוקילות, מבלטים ועוד).
8. אין לשלל באופן עקרוני המשך העסקת שכירים באחוזים סבירים (נניח 25%) ומספר מסוים של כוחות זמניים. מאידך מספר הזמניים בלוח העבודה הקבוע של המפעל צריך להיות מצומצם (10-15 איש).

3/

1. הנסיון מלמד שאמוץ עמלות שאינן תואמות את המציאות והרצונות האמיתיים של החברה הביא בעבר לווכוחים עקרים, שחוצאתם היו שניים: המשך הסטטוס-קוו ותסכול.

2. הצעתי שיש לערוך בדיקה יסודית בשלשה שלבים כדי להגיע לתכנית מוסכמת: שלב ראשון:

בשלב זה יש לבדוק באופן מפורט ביותר:

א. תחזית של היקף השוק בארץ ובחו"ל לטווח של 5 שנים בתנאים סבירים של כל אחת מארבע קבוצות המוצרים של מפעלנו.

ב. בדיקה של אפשרויות שונות של שפורים ושנויים בתהליכי היצור של כל אחת מארבע קבוצות המוצרים.

ג. ההשקעות הדרושות.

ד. בדיקת מפורטות של כדאיות כלכלית בכל קבוצות המוצרים. בהתאם לכל שלב ושלב של בצוע השנויים והפתוח ובמפעל כולו.

ה. בדיקה מפורטת ככל האפשר של כח אדם של חברי המשק שיעבוד במפעל וזאת מהבחינות הבאות: הכשרים, הרצונות האישיים, לוח העבודה הכללי של המשק, אפשרות של מתן הכשרה והמועדים המשוערים של כניסת החברים לעבודה. (יש להדגיש שהוצון, שבמפעל רוב העובדים יהיו חברי המשק, פרוש הדבר שהמשק צריך לתכנן את לוח העבודה בצורה הרבה יותר קפדנית, ומתוך ראית הצורך לזאוג בצורה הרבה יותר משמעותית למלוי הדרישות של ענפי המשק והשרותים ע"י חברי המשק).

שלב שני:

בבדיקה של כדאיות כלכלית, ואפשרות של הכנסת חברים לפי אלטרנטיבות שונות בהן כל אחת מארבע קבוצות המוצרים ותת-קבוצות (2), בהתאם לרמות שוק שונות אפשריות, בהתאם לאפשרויות השונות של יעול תהליכי היצור ושפור תנאי העבודה (למשל: יצור אביזרי צנרת ממוט נירוסטה בהיקף של 200,000. - 400,000. - 600,000 דולר: אפשרויות השוק, מערך השווק הדרוש, יעול היצור האפשרי, דרישות כח אדם, כדאיות כלכלית בכל אחת משלוש אפשרויות השוק האלו).

שלב שלישי:

בדיקה של קומבינציות שונות של כל ארבע קבוצות המוצרים (ותת-קבוצות) ועריכת מספר תכניות אלטרנטיביות בהתאם. בין אלטרנטיבות אלו צריך לבדוק אלטרנטיבות של המשך קיום כל קבוצות המוצרים הקיימים - או חלק מהם בלבד - בקומבינציות שונות.

עריכת תכנית:

עם סיום הבדיקה לפי השלבים שצינתי, יש לערוך תכנית מפורטת של שנויים מוצעים שיכלל פרטים מלאים של שוק, אמצעי יצור, שנויים ארגוניים, השקעות, כח אדם ותוצאות כלכליות.

תכנית זאת תהיה תוצאה של בחירת האלטרנטיבה המתאימה ביותר שתענה על המטרות שיוסכם עליהן באופן מפורט בזמן הדיון על האלטרנטיבות השונות.

שיט לב: לפי הצעה זו הכוונה היא שבהתחלה נקיים דיון כללי בנושא המטרות בלי לנסות להגיע לסכום מפורט ומחייב.

הבצוע:

3.

הבדיקה ועריכת התכנית צריכות להעשות ע"י הפעלה של גורמים שונים, כשרכוז פעולות הבדיקה בידי חבר(ים) של המפעל או/ו המשק ובה משתפים כוהות הנדסתיים וכלכליים מבחוץ, חברי המפעל המתמחים בנושאים השונים, חברי המשק (ועדת תכנון לטווח ארוך, ועדת כח אדם, ועדת המשק). אסור לבדיקות ולעריכת התכנית להמשך יותר מדי זמן וצריך לתת לפעולה זמן סביר של כ-6 חודשים כדי להגיע לפרטים הדרושים.

5. סכום:

לאחר 25 שנה מאז שהמפעל התחיל בקו יצור של מוצרי השקיה, המפעל הלך ורך ארוכה, עבר הרבה קשיים והשיג הישגים רבים. סמונה בו יכולת עצומה של ידע טכנולוגי, כלכלי ואמצעי יצור ומעל לכל "רכוש" של שוק וסל מוצרים שהרבה מפעלים בארץ ובעולם היו יכולים להתחרך בהם. זה פרי מאמץ אנושי עצום ומחמשך של הרבה חברים שעובדים בו היום ועבדו בו בעבר. ברצוני להדגיש זאת כי לעתים רחוקות מדי אנו ערים לעובדות יסודיות. מתוך הכרה עמוקה בחשיבות ההישג הזה, אני מציע דרך לעריכת חכנית - ולא חכנית - כי אני סבור שבשלב זה עלינו להזהר זהירות יתר מכל צעד פזיז שתוצאותיו אינן להחזיר.

בזמן האחרון חלה התקדמות חשובה וטובה בכניסת חברים לעבודה במפעל כשטחים שונים, כולל התקדמות טובה בכניסת חברים בעבודות יצור. הנסיון הזה מוכיח שיש יסוד סביר לאמונה שאפשר להביא לידי שנויים של צמצום עבודת שכירים והכנסת חברים רבים יותר לעבודה.

אך ללא חכנית מפורטת, מחושבת היטב מראש ומקובלת על כולנו, כניסת חברים שאינה מלווה בו בזמן ע"י שנויים טכנולוגיים וסביבתיים וללא בסום שווקי בהיקפים הרבה יותר גדולים, לא נשיג את המטרות שעלינו להציב לפנינו.

הערות:

1. "ביעול" הכוונה היא ליעול בשיטות היצור ושיטות הניהול גם יחד.
2. קבוצות מוצרים וחת קבוצות.

קבוצה	תת-קבוצה	קבוצה
חמרן	חמרן באיכות גבוהה מאד.	חמרן
	חמרן באיכות גבוהה	
רוית	מוצרים בקבוצה (1).	רוית
	מוצרים בקבוצה (3).	
ברזים	1/4" - 4" ברזים תלת חלקיים (44-45)	ברזים
	ברזים עם פיטינגים.	
	ברזים (מפליז) שרתיים	
	מפעילים פניומאטיים	
	ברזים מיוחדים	
פיטינגים	1/4" - 2" יצוקים	פיטינגים
	1/4" - 2" ממוט	
	21/2" - 4" יצוקים.	
	פלנגים.	